

Öğretmen Adaylarının Gözünden Âşık Veysel: Metaforik Algı Çalışması

Âşık Veysel Through The Eyes of Teachers Candidates: Metaphorical Perception Study

Lütfullah Çelikten^{1*} - Süleyman Doğan²

¹Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı, İstanbul/Türkiye | <https://ror.org/014bh1q35>, <https://orcid.org/0000-0002-5300-9936>, lcelikten@29mayis.edu.tr

Assist. Prof. Dr., İstanbul 29 Mayıs University, Faculty of Education, Elementary School Teaching, İstanbul, Türkiye | <https://ror.org/014bh1q35>, <https://orcid.org/0000-0002-5300-9936>, lcelikten@29mayis.edu.tr

²Prof. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Anabilim Dalı | <https://ror.org/0547vzj13>, <https://orcid.org/0000-0003-1825-2583>, sudogan@yildiz.edu.tr

Prof. Dr., Yıldız Technical University Faculty of Arts & Science Sociology, İstanbul, Türkiye | <https://ror.org/0547vzj13>, <https://orcid.org/0000-0003-1825-2583>, sudogan@yildiz.edu.tr

* Corresponding author

Araştırma Makalesi

Süreç

Geliş Tarihi: 04.12.2023

Kabul Tarihi: 28.03.2024

Yayın Tarihi: 31.03.2024

Benzerlik

Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal yazılımı ile taranmıştır.

Değerlendirme

Ön İnceleme: İÇ hakem (editörler).

İçerik İnceleme: İki dış hakem/Çift taraflı koreleme.

Telif Hakkı & Lisans

Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları **CC BY-NC 4.0** lisansı altında yayımlanmaktadır.

Etik Beyan

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur. Lütfullah Çelikten – Süleyman Doğan

Etik Bildirim

turkisharr@gmail.com

Çıkar Çatışması

Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Finansman

Bu çalışmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Yayıncı

Published by Mehmet ŞAHİN Since 2016-Akdeniz University, Faculty of Theology, Antalya, 07058 Turkey.

Yazar Katkıları

Yazar-1 (%50)

Yazar-2 (%50)

Atıf

Çelikten, L. – Doğan, S. (2024). Öğretmen Adaylarının Gözünden Âşık Veysel: Metaforik Algı Çalışması. Turkish Academic Research Review, 9/1,41-54, <https://doi.org/10.30622/tarr.1400297>

Öz

Halk ozanları, toplumun kültürel aktarıcılar olarak adlandırılabilir canlı tarih ve kültürel miras niteliğindedirler. Yüzyıllardır halkın sıcak bağrında yetişmiş, duygu, düşünce ve değerlere kendi eserleri aracılığıyla tercümanlık etmişlerdir. Âşık Veysel, 20. yüzyılın önemli halk ozanlarından biri olarak öne çıkar. Gerçek adı Veysel Şatıroğlu olan bu sanatçı, hayatı boyunca çektiği yoksulluk ve körlük gibi zorluklara rağmen, Türk müziğine değerli eserler kazandırmıştır. Şiirlerinde geniş temaları işlemesi ve özgün saz tekniği ile Türk müziğine katkıları önemlidir. Âşık Veysel'in hayatı ve eserleri, eğitim ve öğretim süreçlerine de önemli katkılar sağlar. Özellikle köy enstitülerinde müzik öğretmeni yapması, onun değerli bir eğitimci olarak da tanınmasını sağlamıştır. Bu nedenle Veysel'in yaşamı ve mücadeleleri, öğrencilere sadece bir sanatçının hayatını değil, aynı zamanda toplumsal dönemlerin izlerini de sunar. Bu çalışmada, Âşık Veysel'in hayatı ve eserlerinin metaforik bir bakış açısıyla ele alınarak onun tarihsel, kültürel ve edebi kimliğinin öğretmen adaylarının gözünden ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Metaforlar, insanların dış dünyalarını algılamalarının sözel dışavurumlarıdır ve bu yapılar, herhangi bir kişinin herhangi bir kavramla ilgili algısını ortaya çıkarmak için son derece etkili araçlardır. Metaforlardaki bu zenginleştirici potansiyelden faydalanılarak bu çalışmada, öğretmen adaylarının Âşık Veysel algılarını daha yakından keşfetme fırsatı yakalanılacağına inanılmaktadır. Ayrıca çalışmanın, vefatının 50. yılında Âşık Veysel'in hatırlanması ve onun özelinde Türk kültürel mirasının yaşatılması çalışmalarına katkı sağlaması açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul'da yer alan bir vakıf üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın verilerin toplanması amacıyla katılımcıların "Âşık Veysel" hakkında metafor üretmeleri için "Âşık Veysel..... gibidir; çünkü....." şeklinde yarı yapılandırılmış bir cümlelerin tamamlanması istenmiştir. Elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Öğretmen adaylarının Âşık Veysel ile ilgili algıları veri analizleri sonucunda "Hayatı ve Yaşantısı İtibarıyla Âşık Veysel, Doğa ve Çevre Unsurları Olarak Âşık Veysel, Sanat ve İfade Unsurları Olarak Âşık Veysel, Bilgi ve Öğrenme Unsurları Olarak Âşık Veysel, Değerli Varlıklar ve Semboller Olarak Âşık Veysel" olarak isimlendirilen beş ana tema ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçları, öğretmen adaylarının Âşık Veysel'e dair algılarını derinlemesine incelediğimizde, onların düşüncelerinin temelinde iki önemli unsura dayandığı açıkça göstermektedir. İlk olarak, Âşık Veysel'in yaşamı ve karakteri üzerinden yoğun bir odaklanma görülmektedir. Onun zorlu yaşam mücadelesi, engellerle dolu geçmişi ve buna rağmen içsel gücüyle baş etme çabası, öğretmen adaylarının dikkatini çekmiş ve derin izler bırakmıştır. İkinci olarak, Âşık Veysel'in şiirleri ve türkülerinin halk arasında yarattığı etki ve onun 'halk ozanı/şairi' kimliği, öğretmen adaylarının bakış açısında önemli bir yer tutmaktadır. Bu temaları analiz ettiğimizde, Âşık Veysel'in eserlerinin içerdiği derinlik ve anlam çeşitliliği, öğretmen adaylarının üzerinde büyük bir etki bırakmıştır. Onun eserlerinde işlenen konular, insanın doğaya, çevreye ve topluma olan duyarlılığını artırırken, aynı zamanda milli ve manevi değerlere olan bağlılığın önemini vurgulamaktadır. Âşık Veysel'in eserlerindeki bilgelik ve incelik, öğretmen adaylarının öğrenme sürecinde derin düşüncelere yol açmış ve onlara ilham vermiştir. Sonuç olarak, bu çalışma Âşık Veysel'in hayatı, eserleri ve kişiliği üzerinden öğretmen adaylarının algılarını derinlemesine irdelemiştir. Âşık Veysel'in yaşam mücadelesi, sanatı ve mirası, öğretmen adaylarının Türk edebiyatına ve kültürüne olan bağlılığını pekiştirmiş ve onlara önemli bir örnek olmuştur. Öğretmen adaylarının Âşık Veysel'e dair algıları, onun mirası ve değerleri üzerinden gelecek nesillere aktarılacak önemli bir bilgi kaynağını oluşturmada ve Türk edebiyatının zengin dokusuna katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Halk Edebiyatı, Âşık Veysel, Öğretmen Adayları, Metafor

Research Article**History**

Received: 04.12.2023

Accepted: 28.03.2024

Date Published: 31.03.2024

Plagiarism Checks

This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software.

Peer-Review

Single anonymized-One internal (Editorial Board), Double anonymized-Two external.

Copyright & License Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the **CC BY-NC 4.0**.**Ethical Statement**

It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited. Lütfullah Çelikten-Süleyman Doğan

Complaintsturkisharr@gmail.com**Conflicts of Interest**

The author(s) has no conflict of interest to declare.

Grant Support

The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.

Published

Published by Mehmet ŞAHİN Since 2016-Akdeniz University, Faculty of Theology, Antalya, 07058 Turkey.

Author Contributions

Author-1 (%50)

Author-2 (%50)

Cite as Poyraz, E. (2024). Âşık Veysel Through The Eyes of Teachers Candidates: Metaphorical Perception Study. *Turkish Academic Research Review*, 9/1, 41-54, <https://doi.org/10.30622/tarr.1400297>**Abstract**

Folk poets, who can be called the culture carriers of the society, are the living bodies of historical and cultural heritage. They have interpreted the feelings, thoughts and values that have grown in the warm embrace of the people for centuries through their works. Âşık Veysel stands out as one of the important folk poets of the 20th century. This artist, whose real name is Veysel Şatıroğlu, contributed valuable works to Turkish music despite the difficulties he encountered throughout his life, such as poverty and blindness. The broad themes and original musical techniques in his poems make significant contributions to Turkish music. Âşık Veysel's life and works also contribute significantly to the educational process. His work as a music teacher, especially in village institutes, made him known as a valuable educator. Therefore, Veysel's life and struggles not only present to students the life of an artist, but also the traces of social periods. This research aims to reveal the historical, cultural and literary identity of Âşık Veysel from the perspective of teacher candidates, with a metaphorical approach to his life and works. Metaphors are verbal expressions of how individuals perceive their external world, and these structures are very effective tools in revealing any person's perception of any concept. It is thought that by taking advantage of this enriching potential of metaphors, this research will provide the opportunity to explore teacher candidates' perceptions of Âşık Veysel more closely. In addition, this study is considered to be important in terms of contributing to the commemoration of Âşık Veysel on the 50th anniversary of his death and to keeping the Turkish cultural heritage alive through him. The research group consists of teacher candidates studying at a foundation university in Istanbul. In order to collect data, participants were asked to produce metaphors about "Âşık Veysel" by completing a semi-structured sentence: "Âşık Veysel is like..... because..... .." The collected data were subjected to content analysis. As a result of the analysis of the data, five main themes emerged regarding the pre-service teachers' perceptions of Âşık Veysel: 'Âşık Veysel in Terms of His Life and Lifestyle', 'Âşık Veysel as Nature and Environmental Elements', 'Âşık Veysel as Artistic and Expressive Elements', 'Knowledge and Learning' 'Âşık Veysel in Terms of His Elements' and 'Âşık Veysel as a Precious Being and Symbol.' When these themes are examined, it is seen that the depth and diversity of meaning in Âşık Veysel's works deeply affects teacher candidates. The themes discussed in his works not only increase sensitivity towards nature, environment and society, but also emphasize the importance of national and spiritual values. The wisdom and subtlety in Âşık Veysel's works led to deep thoughts in the learning processes of prospective teachers and became a source of inspiration for them. As a result, in this study, prospective teachers' perceptions of Âşık Veysel were examined comprehensively through his life, works and personality. Âşık Veysel's life struggle, art and legacy reinforced the teacher candidates' commitment to Turkish literature and culture and became an important example for them.

Keywords: Education, Folk Literature, Âşık Veysel, Teacher Candidates, Metaphor

Giriş

Değerler, bir milletin kimliğini belirleyen ve diğer topluluklardan ayıran temel unsurlardır. Bu değerler, toplumun önde gelen bireyleri tarafından şekillendirilir ve kültürel kodlara dönüşerek toplumların zenginlik ve çeşitliliğinin temel oluşturucuları haline gelir (Öztaşkın, 2012). Kültürün temel özelliklerinden biri geçmişin yükünü taşıması ve geleceğe yönelik bir potansiyeli barındırmasıdır (Özlem, 2000). Bu nedenle, kültür ve miras kavramları birbiriyle sıkı bir ilişki içindedir. Kültürel miras; bir toplumun kimliğini, kültürünü ve tarihini taşıyan zengin bir mirası temsil eder (Kara ve Tokmak, 2023). Halk ozanları, toplumun kültürel aktarıcılar olarak adlandırılabilirler. Yüzyıllardır halkın sıcak bağrında yetişmiş, duygu, düşünce ve değerlere kendi eserleri aracılığıyla tercümanlık etmişlerdir.

Âşık Veysel, 20. yüzyılın önemli halk ozanlarından biri olarak öne çıkar. Gerçek adı Veysel Şatıroğlu olan bu sanatçı, hayatı boyunca çektiği yoksulluk ve körlük gibi zorluklara rağmen, Türk müziğine değerli eserler kazandırmıştır. Şiirlerinde geniş temaları işlemesi ve özgün saz tekniği ile Türk müziğine katkıları önemlidir. Âşık Veysel'in eserlerinde aşk, doğa, insanlık ve toplumsal sorunlar gibi geniş konuları ele aldığı görülür. Bu derin temalar ve duygular, onu Türk halk müziğinin önemli bir figürü yapmıştır. Âşık Veysel'in hayatı ve eserleri, eğitim ve öğretim süreçlerine de önemli katkılar sağlar. Özellikle köy enstitülerinde müzik öğretmenliği yapması, onun değerli bir eğitimci olarak da tanınmasını sağlamıştır. Bu nedenle Veysel'in yaşamı ve mücadeleleri, öğrencilere sadece bir sanatçının hayatını değil, aynı zamanda toplumsal dönemlerin izlerini de sunar.

Bu çalışmada, Âşık Veysel'in hayatı ve eserlerinin metaforik bir bakış açısıyla ele alınarak onun tarihsel, kültürel ve edebi kimliğinin öğretmen adayları gözünden ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Metaforlar, tanınmış bir kavram veya durumun başka bir kavram veya duruma benzetilerek bilinir hale getirilmesi, anlam aktarması olarak açıklanır (Lakoff ve Johnson, 2005). Öğretim uygulamalarında sıklıkla tercih edilen metaforlar, öğrencilerin yeni bilgileri, zihinlerinde zaten bulunan kavramlarla ilişkilendirerek önceki bilgilerine bağlamalarına olanak tanır. Metaforlar, bu şekilde, öğrencinin geçmiş öğrenmeleri ve kişisel deneyimleri ile yeni öğrenilen kavramlar arasında güçlü bağlantılar kurarak ve canlı imajlar oluşturarak öğrenme sürecinin kalitesini daha da artırır. Bu, öğrencilere soyut veya karmaşık konuları daha anlamlı ve anlaşılır hale getirme konusunda yardımcı olabilir, çünkü metaforlar somut ve tanıdık görsel imgelerle ilişkilidir. Bu bağlamda, metaforlar öğrenme deneyimini zenginleştirir ve bilgiyi daha etkili bir şekilde işlemeye katkıda bulunur (Arslan ve Bayrakçı, 2006).

Metaforlar, insanların dış dünyalarını algılamalarının sözel dışavurumlarıdır ve bu yapılar, herhangi bir kişinin herhangi bir kavramla ilgili algısını ortaya çıkarmak için son derece etkili araçlardır. Metaforlardaki bu zenginleştirici potansiyelden faydalanılarak bu çalışmada, öğretmen adaylarının Âşık Veysel algılarını daha yakından keşfetme fırsatı yakalanılacağına inanılmaktadır. Ayrıca çalışmanın, vefatının 50. yılında Âşık Veysel'in hatırlanması ve onun özelinde Türk kültürel mirasının yaşatılması çalışmalarına katkı sağlaması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

2. Yöntem

Bu bölümde, araştırma modeli, araştırmanın çalışma grubu, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanmasına yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, öğretmen adaylarının halk şairi ve ozanı Âşık Veysel'e ilişkin algılarını metaforlar yardımıyla belirlemeye yönelik olgubilim deseninde nitel bir çalışmadır. Olgubilim çalışmalarında genellikle belli bir olguya

ilişkin bireysel algının veya perspektifin ortaya çıkarılması ve yorumlanması amaçlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

2.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul’da yer alan bir vakıf üniversitesinin Eğitim Fakültesi’nde öğrenim gören öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada çalışma grubunun seçiminde kolay ulaşılabilir durum örnekleme tercih edilmiştir. Kolay ulaşılabilir durum örnekleme, araştırmacıların kendisine yakın olan ve erişilmesi kolay olan durumu seçmesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Çalışma grubuna ait çeşitli demografik bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgiler

Demografik Değişkenler		Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	34	17
	Kadın	166	83
Öğrenim Gördüğü Bölüm	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	80	40
	Okul Öncesi Eğitimi	90	45
	İngilizce	30	15
Öğrenim Gördüğü Sınıf	2. sınıf	35	17,5
	3. sınıf	125	62,5
	4. sınıf	40	20
Yaş	20 ve altı	30	15
	21	70	35
	22	58	29
	23 ve üstü	44	22
Toplam		200	100

2.3. Araştırma Verilerinin Toplanması ve Analizi

Araştırma, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu’nun 05.09.2023 tarih ve 2023.09 sayılı etik kurul onayı alınarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada verilerin toplanması amacıyla üç kısımdan oluşan anket tercih edilmiştir. Birinci kısımda katılımcıların demografik özelliklerini tespit etmeye yönelik sorular yer almaktadır. İkinci kısımda ise önce katılımcılara metafor çalışmaları hakkında bilgilendirici bir metin sunulmuş ve ardından katılımcıların “Âşık Veysel” hakkında metafor üretmeleri için “Âşık Veysel..... gibidir; çünkü.....” şeklinde yarı yapılandırılmış bir cümlenin tamamlanması istenmiştir. Şimşek ve Yıldırım’a (2016) göre, metaforların kendisi tek basına betimsel gücü yeteri kadar ortaya çıkartmayabilir. Bunu takiben mutlaka “neden” sorusu da sorulmalıdır. Metaforların asıl dayanağı, bu sıfatlarla ilgili sorudur. Bu nedenle anket formunun üçüncü kısmında katılımcılardan ürettikleri metafor bağlamında Âşık Veysel konulu kısa bir kompozisyon yazmaları istenmiştir. Bu kompozisyonlarla üretilen metaforun temel dayanaklarını açığa kavuşturmak ve ulaşılabilecek yargılara kanıt toplanmak istenmiştir.

Elde edilen veriler daha sonra tümevarımsal bir yaklaşımla içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek ilişkilere ulaşmaktır. Bu amaçla toplanan veriler önce kavramsallaştırılır, daha sonra bu kavramlar mantıklı bir biçimde düzenlenir ve bunlara göre verileri açıklayan

durumlar temalaştırılır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Öğretmen adaylarının geliştirdikleri metaforların analiz edilmesi ve yorumlanması sürecinde aşağıdaki adımlar izlenmiştir (Saban, 2009):

(1) Kodlama ve ayıklama aşaması: Bu aşamada öğretmen adaylarından elde edilen veriler bilgisayara aktararak öncelikle verilerin kaybolması engellenmiştir. Dijital ortama aktarılan verilerin eleme ve artıma aşamasında, öğrencilerin yazdıkları metafor ile gerekçe uyumsuzluğu olan çalışma kağıtları değerlendirme dışına alınmıştır. Yapılan incelemenin sonucunda yedi (7) öğretmen adayının oluşturduğu metafor ile gerekçesi arasında uyumsuzluk olduğu görülmüş ve değerlendirmeden çıkarılmıştır. Nihai veriler tabloya dönüştürülerek ilk aşama tamamlanmıştır.

(2) Metafor derleme ve kategori geliştirme aşaması: Bu aşamada tabloya aktarılan verilerin araştırmacıların bir araya gelmesiyle değerlendirilmesi ve metaforların gruplandırılması gerçekleştirilmiştir. Araştırmacıların aynı zamanda kodlayıcı olarak yer aldığı bu aşamada, metaforlar konusu ve kaynağı dikkate alınarak kavramsal kategorilere ayrılmıştır. Araştırmacıların oluşturdukları kategoriler bir araya getirilerek ortak temaların oluşturulması sağlanmıştır.

(3) Geçerlilik ve güvenilirlik sağlama aşaması: Bu aşamada, araştırmanın geçerliliğini sağlamak amacıyla verilerin analiz sürecinin ayrıntılı olarak açıklanmasına özen gösterilmiştir. Araştırmanın güvenilirliğini artırmak amacıyla ise, araştırmacılar tarafından oluşturulan kategori ve temalar eğitim fakültesinde görev yapan farklı bir öğretim üyesinin görüşüne sunulmuştur. Verilerin ham hali ile kategori ve temalara ayrılmış halinin uzman tarafından değerlendirilmesinin ardından görüş birliğine varılmış ve verilerin sunumuna geçilmiştir.

(4) Nicel veri analizinin gerçekleştirilmesi ve yorumlanması aşaması: Bu aşamada, öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforlar, kategoriler ve açıklamaları tablolar haline getirilmesi ve sunumu gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların düşünceleri ve ifadeleri olduğu gibi sunulmuş, sunumlarda her bir öğretmen adayına bir kod adı verilmiştir (Öğretmen adayı “ÖA”, cinsiyeti “E/K” ve sıra numarası “1,2,3...”). Her bir tema sırasıyla aktararak araştırmacılar tarafından yorumlanmıştır.

3. Bulgular

Öğretmen adaylarının Âşık Veysel ile ilgili algılarını metaforlar yoluyla ortaya çıkarmayı amaçlayan bu çalışmada, veri analizlerinin ardından beş farklı ana tema ortaya çıkmıştır. Bu temalara ve alt kategorilerine ait bulgular aşağıda sırasıyla sunulmuştur.

3.1. Hayatı ve Yaşantısı İtibarıyla Âşık Veysel Temasına İlişkin Bulgular

Araştırmada öğrenci metaforlarının analizi sonucunda ilk olarak Hayatı ve Yaşantısı İtibarıyla Âşık Veysel teması ortaya çıkmıştır. Bu temaya ait kategoriler ve metaforlar Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Hayatı ve Yaşantısı İtibarıyla Âşık Veysel Teması Kapsamında Ortaya Çıkan Kategoriler ve Metaforlar

Kategori	Metafor	Frekans (f)
Hayatı İtibarıyla Âşık Veysel	Umut	2
	Hayat	1
	Lotus	1
	Kardelen	1
	Fidan	1
	Anka kuşu	1
	Ömür	1
	Baykuş	1
	Betonda açan çiçek	1

	Karanlık	1
	Kuş	1
	Karanlık odadaki küçük pencere	1
	Toprak	1
	Yol	1
	Gökyüzü	1
	Yolcu	1
Şahsiyeti İtibarıyla Âşık Veysel	Radyo	2
	Işık	2
	Dost	2
	Türk bayrağı	1
	Asker	1
	Kuş	1
	Gemi kaptanı	1
	Martı	1
	Anadolu	1
	Hapishane penceresi	1
	Mum	1
	Ev	1

Tablo 2’de öğretmen adaylarının ürettikleri metaforların ilk olarak Hayatı ve Yaşantısı İtibarıyla Âşık Veysel teması altında toplandığı ve “Hayatı İtibarıyla Âşık Veysel” ve “Şahsiyeti İtibarıyla Âşık Veysel” kategorilerinin ortaya çıktığı görülmektedir. Bu kategoriler altında toplamda 28 farklı metafor üretildiği, bu metaforlar arasında “Umut, Radyo, Işık, Dost,” metaforlarının 2’ser kez, diğerlerinin ise bir kez ifade edildiği görülmektedir. Öğretmen adayları tarafından bu tema altında yer alan kategorilerde üretilen bazı metaforlar ve gerekçe örnekleri aşağıdaki gibidir:

“ÖAK25: Âşık Veysel umut gibidir. Çünkü hayatında olan bütün olumsuzluklara rağmen her bir olumsuzluğu kendisi için bir umuda çevirerek bunu bütün eserlerinde insanlığa duyurmuştur.”

“ÖAK24: Âşık Veysel Anka kuşu gibidir. Çünkü rivayete göre Anka kuşları yanarak ölüyor ve sonra küllerinden yeniden doğarmış. Âşık Veysel yaşadığı tüm acılar ile yıkılsa da küllerinden yeniden doğarak ayağa kalkmıştır.”

“ÖAK105: Âşık Veysel ışık gibidir. Çünkü gözleri karanlığa mahkûm olsa da gönlündeki ışıktan bir şey kaybetmemiş, kendini karanlığa mahkûm etmemiş, şiirleriyle sazıyla hayata bağlanmıştır.”

“ÖAE193: Âşık Veysel dost gibidir. Çünkü candan ve içtendir.”

“ÖAK58: Âşık Veysel asker gibidir. Çünkü yaşamında hep zorluk ve engellerle karşılaşmış ve tıpkı bir savaşın ortasında kalmışçasına bir yaşam geçirmiştir.”

3.2. Doğa ve Çevre Unsurları Olarak Âşık Veysel Temasına İlişkin Bulgular

Araştırmada öğrenci metaforlarının analizi sonucunda ikinci olarak Doğa ve Çevre Unsurları Olarak Âşık Veysel teması ortaya çıkmıştır. Bu temaya ait kategoriler ve metaforlar Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3. Doğa ve Çevre Unsurları Olarak Âşık Veysel Teması Kapsamında Ortaya Çıkan Kategoriler ve Metaforlar

Kategori	Metafor	Frekans (f)
Gök Cisimleri Olarak Âşık Veysel	Güneş	5
	Yıldız	4
	Gökkuşağı	2
	Ay	2
	Gökyüzü	1

Doğa Unsurları Olarak Âşık Veysel	Çınar Ağacı	6
	Toprak	6
	Ağaç	4
	Mahsul	1
	Doğa	1
	Mevsim	1
Su unsurları Olarak Âşık Veysel	Su	6
	Okyanus	3
	Irmak	2
	Nehir	2
	Gemi	1
	Akarsu	1
	Kızılırmak	1
	Deniz	1
Çiçek ve Bitki Unsurları Olarak Âşık Veysel	Kardelen	3
	Nilüfer	1
	Ağaç kökü	1
	Lotus	1
	Kurak toprakta açan fidan	1
	Ayçiçeği	1
	Sardunya	1
	Sarmaşık	1
	Buğday başağı	1
	Orkide	1
	Sümbül çiçeği	1
Yaprak	1	
Menekşe	1	

Tablo 3'te öğretmen adaylarının ürettikleri metaforların ikinci olarak Doğa ve Çevre Unsurları Olarak Âşık Veysel teması altında toplandığı ve bu tema altında "Gök Cisimleri Olarak Âşık Veysel", "Doğa Unsurları Olarak Âşık Veysel", "Su Unsurları Olarak Âşık Veysel" ve "Çiçek ve Bitki Unsurları Olarak Âşık Veysel" kategorilerinin ortaya çıktığı görülmektedir. Öğretmen adayları bu kategorilerde 32 farklı metaforun toplamda 72 kez ifade edildiği, bu metaforlar arasında "Çınar Ağacı (6), Toprak (6), Su (6), Güneş (5), Yıldız (4), Ağaç (4), Okyanus (3), Kardelen (3), Gökkuşuğu (2), Ay (2), Irmak (2), Nehir (2)" metaforlarının sık tekrar edildiği, diğerlerinin ise bir kez ifade edildiği görülmektedir. Öğretmen adayları tarafından bu tema altında yer alan kategorilerde üretilen bazı metaforlar ve gerekçe örnekleri aşağıdaki gibidir:

"ÖAK119: Âşık Veysel çınar ağacı gibidir. Çünkü O, âşıklık geleneğinin güçlü bir temsilcisi olarak, köklerini derinlere salmış, büyük bir şiirsel mirasa sahip olan bir şairdir."

"ÖAE84: Âşık Veysel toprak gibidir. Çünkü toprak bitkiyi ,bitki insanı, Âşık Veysel de Türk müziğini besler ve büyütür."

"ÖAK141: Âşık Veysel su gibidir. Çünkü su mutlaka bir yolunu bulup akar. Âşık Veysel de onca acıya ve olumsuzluklara rağmen su gibi akıp yolunu bulup yaşamına devam etmiş ve âşıklık geleneğinin önemli bir ismi olarak tanınmıştır."

"ÖAK183: Âşık Veysel güneş gibidir. Çünkü nasıl güneş dünyayı aydınlatıyorsa Âşık Veysel'in eserleri de yolumuzu , hayatımızı , bakış açımızı aydınlatır , duygularımızı açığa çıkarır."

"ÖAK89: Âşık Veysel yıldız gibidir. Çünkü kendi dünyasındaki karanlıkta yıllarca sönmeden, aksine daha çok parlamaya devam etmiştir."

"ÖAK184: Âşık Veysel ağaç gibidir. Çünkü şiirleriyle derin bir kültürel birikimi yansıtıyor."

3.3. Sanat ve İfade Unsurları Olarak Âşık Veysel Temasına İlişkin Bulgular

Araştırmada öğrenci metaforlarının analizi sonucunda üçüncü olarak Sanat ve İfade Unsurları Olarak Âşık Veysel teması ortaya çıkmıştır. Bu temaya ait kategoriler ve metaforlar Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 4. Sanat ve İfade Unsurları Olarak Âşık Veysel Teması Kapsamında Ortaya Çıkan Kategoriler ve Metaforlar

Kategori	Metafor	Frekans (f)
Sanat Unsuru Olarak Âşık Veysel	Bağlama telleri	2
	Türkü	1
	Saz	1
	Şiir	1
	Bağlama	1
	Ney	1
Sanatçı Olarak Âşık Veysel	Anadolu	4
	Ağaç	2
	Kuyum Ustası	1
	Dokuma ustası	1
	Orkestra şefi	1
	Ateş	1
	Kilim	1
	Ayna	1
	Göz	1
	Kalem	1
	Tünel	1
	Yol	1
	Dut ağacı	1
	Şiir	1
	Halk notası	1
	Pusula	1
	Gökyüzü	1
	Ana	1
	Işık	1
	Kuş	1
Şarap	1	
Matruşka	1	
Atlas	1	
Vatan	1	
Duygu Unsurları Olarak Âşık Veysel	Anadolu	2
	Gökkuşağı	1
	Saz	1
	Renkler	1
	Soba	1
	Aşk	1
	Tuz	1
	Gökyüzü	1
	Sardunya	1
	Bülbül	1
	Merhamet temsili	1
	Rüya	1
	Kuyu	1
	Kavuşulamayan aşk	1
Duygu	1	
Kırlangıç	1	

Tablo 4’te öğretmen adaylarının ürettikleri metaforların üçüncü olarak Sanat ve İfade Unsurları Olarak Âşık Veysel teması altında toplandığı ve bu tema altında “Sanat Unsuru Olarak Âşık Veysel”, “Sanatçı Olarak Âşık Veysel” ve “Duygu Unsurları Olarak Âşık Veysel” kategorilerinin ortaya çıktığı görülmektedir. Öğretmen

adayları tarafından bu kategorilerde 46 farklı metaforun toplamda 51 kez ifade edildiği, bu metaforlar arasında “Anadolu (6), Ağaç (2), Bağlama Telleri (2)” metaforlarının sık tekrar ettiği, diğer metaforların ise bir kez ifade edildiği görülmektedir. Öğretmen adayları tarafından bu tema altında yer alan kategorilerde üretilen bazı metaforlar ve gerekçe örnekleri aşağıdaki gibidir:

“ÖAE72: Âşık Veysel Anadolu gibidir. Çünkü Anadolu içinde iyiler ve kötüler barındırır. Âşık Veysel de tıpkı Anadolu gibi derdi de dermanı da kendinde bulmuştur. Âşık Veysel de Anadolu gibi samimi, içten nüanslar barındıran bir sanatçıdır.”

“ÖAK49: Âşık Veysel ağaç gibidir. Çünkü ağacın gövdesi gibi sağlam bir sanat icra etmeyi başarmıştır.”

“ÖAK133: Âşık Veysel bağlama telleri gibidir. Çünkü bağlama teline dışarıdan baktığımızda yalnızca bir tel görürüz ama ona dokunduğumuzda kalbimize işleyecek olan nağmeler çıkar ortaya. Âşık Veysel de böyledir. Dışarıdan onu tanımayan biri onu sıradan biri olarak görür. Oysaki o hayatındaki en derin acuları bağlama tellerine işlemiş bir ozandır.”

“ÖAK46: Âşık Veysel türkü gibidir. Çünkü türküler gibi kendine has ve özeldir.”

“ÖAE53: Âşık Veysel dokuma ustası gibidir. Çünkü âşıklık geleneğiyle aynı bir dokumacı gibi duygularını ilmek ilmek şiirlerine işler.”

“ÖAE17: Âşık Veysel ateş gibidir. Çünkü dizeleri değeni yakar, anlayanın içini ısıtır.”

“ÖAK165: Âşık Veysel pusula gibidir. Çünkü bize hoşgörü, sevgi, birlik ve beraberlik, vatanseverlik gibi birçok konuda yol göstermiştir.”

“ÖAK59: Âşık Veysel tuz gibidir. Çünkü eserleriyle, sanat camiasına lezzet katmıştır.”

“ÖAK22: Âşık Veysel sardunya çiçeği gibidir. Çünkü Âşık Veysel vefasıyla tanınır ve sardunya çiçeği âşıkların birbirine aldığı vefanın çiçeğidir.”

3.4. Bilgi ve Öğrenme Unsurları Olarak Âşık Veysel Temasına İlişkin Bulgular

Araştırmada öğrenci metaforlarının analizi sonucunda dördüncü olarak Bilgi ve Öğrenme Unsurları Olarak Âşık Veysel teması ortaya çıkmıştır. Bu temaya ait kategoriler ve metaforlar Tablo 5’te yer almaktadır.

Tablo 5. Bilgi ve Öğrenme Unsurları Olarak Âşık Veysel Teması Kapsamında Ortaya Çıkan Kategoriler ve Metaforlar

Kategori	Metafor	Frekans (f)
Bilge Bir İnsan Olarak Âşık Veysel	Ayna	9
	Işık	3
	Deniz feneri	2
	Gece	1
	Uzun bir yol	1
	Anadolu’nun nefesi	1
	İlaç	1
	Mum	1
	Sokak lambası	1
	Aydınlık bir yol	1
	Dürbün	1
	Güneş	1
	Gözlük	1
Bilgi Kaynağı Olarak Âşık Veysel	Kitap	5
	Derin bir kuyu	2
	Işık	1

Ayna	1
Köprü	1
Kütüphane	1

Tablo 5’te öğretmen adaylarının ürettikleri metaforların dördüncü olarak Bilgi ve Öğrenme Unsurları Olarak Âşık Veysel teması altında toplandığı ve bu tema altında “Bilge Bir İnsan Olarak Âşık Veysel” ve “Bilgi Kaynağı Olarak Âşık Veysel” kategorilerinin ortaya çıktığı görülmektedir. Öğretmen adayları tarafından bu iki kategoride 19 farklı metaforun toplamda 35 kez ifade edildiği, bu metaforlar arasında “Ayna (9), Kitap (5), Işık (3), Deniz feneri (2), Derin bir kuyu (2)” metaforlarının sık tekrar ettiği, diğerlerinin ise bir kez ifade edildiği görülmektedir. Öğretmen adayları tarafından bu tema altında yer alan kategorilerde üretilen bazı metaforlar ve gerekçe örnekleri aşağıdaki gibidir:

“ÖAK30: *Âşık Veysel ayna gibidir. Çünkü şiiirleriyle yaşamın güzelliklerini, toplumun değerlerini bizlere yansıtmıştır.*”

“ÖAE19: *Âşık Veysel ayna gibidir. Çünkü sazını ve sözünü yaşadığı hayatı çevreyi ve insanlara deneyimlerini aktarmak için kullanmış ve mesajlar vermiş, bu mesajlar geçmişten günümüze ağızdan ağıza kimi zaman söylenerek kimi zaman çalınarak bizlere yansıtılmıştır.*”

“ÖAK99: *Âşık Veysel ayna gibidir. Çünkü kendi görmemesine rağmen geçmişimizi bize bir ayna gibi göstermiştir.*”

“ÖAE78: *Âşık Veysel kitap gibidir. Çünkü Türk’ün kadim sözlü kültürel geleneğini günümüze şiiirleri ve sazı ile aktarmıştır.*”

“ÖAK39: *Âşık Veysel ışık gibidir. Çünkü yazdığı şiiirlerle, türkülerle gelecek nesil olan gençleri ışık gibi aydınlatmıştır.*”

“ÖAK116: *Âşık Veysel kütüphane gibidir. Çünkü geçmiş, gelecek ve şimdiki zamanın toplumsal bilgi ve ihtiyaçlarını dilinden dökülen sözcükler, yazdığı şarkılarla insanlara öncü olmuş, yol göstermiştir.*”

“ÖAK104: *Âşık Veysel mum gibidir. Çünkü yazıp söyledikleriyle hem kendi dertlerine derman olmayı hem de onu dinleyen insanlara umut olabilmeyi başarmıştır.*”

“ÖAK183: *Âşık Veysel güneş gibidir. Çünkü nasıl güneş dünyayı aydınlatıyorsa Âşık Veysel’in eserleri de yolumuzu, hayatımızı, bakış açımızı aydınlatır, duygularımızı açığa çıkarır.*”

3.5. Değerli Varlıklar ve Semboller Olarak Âşık Veysel Temasına İlişkin Bulgular

Araştırmada öğrenci metaforlarının analizi sonucunda beşinci ve son tema olarak Değerli Varlıklar ve Semboller Olarak Âşık Veysel teması ortaya çıkmıştır. Bu temaya ait kategoriler ve metaforlar Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 6. Değerli Varlıklar ve Semboller Olarak Âşık Veysel Teması Kapsamında Ortaya Çıkan Kategoriler ve Metaforlar

Kategori	Metafor	Frekans (f)
Değerli Bir Varlık Olarak Âşık Veysel	Zümrüt işlemeli gümüş yüzük	1
	Kömür	1
	İnci	1
	Mücevher	1
	Antika eşya,	1

Tablo 6’da öğretmen adaylarının ürettikleri metaforların beşinci olarak Değerli Varlıklar ve Semboller Olarak Âşık Veysel teması altında toplandığı ve bu tema altında “Değerli Bir Varlık Olarak Âşık Veysel”

kategorisinin ortaya çıktığı görülmektedir. Öğretmen adayları tarafından bu kategoride 5 farklı metaforun üretildiği görülmektedir. Bu kategoride üretilen metaforlar ve gerekçe örnekleri aşağıdaki gibidir:

“ÖAK7: Âşık Veysel zümrüt işlemeli gümüş yüzük gibidir. Çünkü geçmişten gelip günümüze ve hatta geleceğe de miras bırakabileceğimiz kadar anlamlı ve değerlidir.”

“ÖAK10: Âşık Veysel kömür gibidir. Çünkü yaşamın ona getirdiği zorluklar karşısında pes etmeden kendini yetenekleri ile işleyerek içerisindeki elması bulmuş ve bunu sanatıyla tüm insanlığa göstermiştir.”

“ÖAK37: Âşık Veysel inci gibidir. Çünkü hem kendisi hem de eserleri her zaman değerlidir.”

“ÖAK118: Âşık Veysel mücevher gibidir. Çünkü sözleri, Türk halk müziği geleneğinde birer mücevher gibi parlar, nesiller boyunca değerini korur.”

“ÖAK134: Âşık Veysel antika eşya gibidir. Çünkü zaman geçtikte değeri artan ve dokunmaya kıyamadığım, zarar görmesin diye muhafaza ettiğin kıymetli bir hazinedir.”

4. Sonuç

Bu araştırmada metaforlar yoluyla öğretmen adaylarının Âşık Veysel algıları ortaya çıkarılmak istenmiştir. Gerçekleştirilen analizler ve ortaya çıkan bulguların ardından ulaşılan sonuçlar ve değerlendirmeler aşağıda sırasıyla açıklanmıştır.

1. Öğretmen adaylarının Âşık Veysel ile ilgili algıları veri analizleri sonucunda “Hayatı ve Yaşantısı İtibarıyla Âşık Veysel, Doğa ve Çevre Unsurları Olarak Âşık Veysel, Sanat ve İfade Unsurları Olarak Âşık Veysel, Bilgi ve Öğrenme Unsurları Olarak Âşık Veysel, Değerli Varlıklar ve Semboller Olarak Âşık Veysel” olarak isimlendirilen beş ana tema ortaya çıkmıştır. Bu temalar incelendiğinde öğretmen adaylarının Âşık Veysel ile ilgili algılarının özünde iki ana unsura ayrıldığı görülmektedir. Buna göre ilk olarak öğretmen adayları Âşık Veysel’e yaşamı ve karakteri itibarıyla yaklaşmışlardır. İkinci olarak ise Âşık Veysel’e şiirleri, türküleri bağlamında “halk ozanı” olarak değerlendirme yaptıkları anlaşılmaktadır. Ortaya çıkan temalar, öğretmen adaylarının Âşık Veysel’in zorlu yaşamı ve mücadelesi, şiirlerinin ve türkülerinin barındırdığı temalar ve elbette onun Türk halkına ve edebiyatına verdiği ilham ve katkıdan etkilendiklerini göstermektedir. Ulaşılan sonuçlar literatürle değerlendirildiğinde benzer çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Literatürde Âşık Veysel, farklı yönleriyle araştırmalara konu olsa da Âşık Veysel hakkında metaforik algı çalışmalarına rastlanmamaktadır. Ancak Özcan ve Batur’un (2023) Köroğlu ve Dede Korkut hakkındaki; Kılcan, Akbaba ve Gülbudak’ın (2017) Hoca Ahmed Yesevî hakkındaki metafor çalışması bu çalışmayla benzer olarak değerlendirilebilir. Bu araştırmada ulaşılan sonuçlar değerlendirildiğinde ise ortaya çıkan tema, kategori ve metaforların literatürle özdeşleştiği anlaşılmaktadır. Çifci’nin (2015) Mevlâna; Yıldırım’ın (2017) Hacı Bektaş Veli, Mevlâna ve Yunus Emre; Doğan ve Çelikten’in (2022) Süleyman Çelebi ve Vesiletü’n-Necât; Çelikten ve Doğan’ın (2022) Mehmet Akif Ersoy ve İstiklâl Marşı konulu çalışmaları tarihi şahsiyetleri ve eserlerini ele alması bakımından benzer nitelikler ve sonuçlar gösteren çalışmalar olarak dikkat çekmektedir.

2. Araştırmada ulaşılan ilk tema Hayatı ve Yaşantısı İtibarıyla Âşık Veysel teması olmuştur. Bu tema altında yer alan kategoriler "Hayatı İtibarıyla Âşık Veysel", ve "Şahsiyeti İtibarıyla Âşık Veysel" olarak şekillenmiş ve bu kategorilerde toplam 28 farklı metafor ortaya çıkmıştır. Bu temada en sık tekrar eden metaforlar arasında "Umut, Radyo, Işık, Dost" öne çıkmaktadır. Buna göre, öğretmen adaylarının Âşık Veysel’i zorlu yaşam mücadelesiyle hatırladıkları ve onun mücadelecilik karakterinin kendilerine umut aşıladığı, ışık verdiği ve onu “ev,

dost” gibi metaforlarla içten ve samimi olarak algıladıkları anlaşılmaktadır. Âşık Veysel için onu en iyi anlatan, onunla özdeşleşen kavramlardan birisi ümitvarlık’tır. Veysel, kendi yaşamına tatbik ettiği bu durumu şiirlerine de yansıtarak tüm insanlara ümit ışığı olmaya devam etmiştir. “*Gönül umudun yoldaşı, durmaz gezer dağı taşı, son nefeste olsa kişi, gine onda umut yaşar.*” dizeleri Veysel’in karakterini yansıtanlardan yalnızca biridir (Kurtoğlu, 2017). Âşık Veysel, Anadolu’yu karış karış gezmiş ve sesi radyolardan tüm Anadolu’ya yayılmış ve haklı bir şöhrete ulaşmıştır. Bu nedenle öğretmen adaylarının onun yaşamı ve karakterini bu kadar farklı unsurlarla ifade ediyor olması dikkate değer görülmelidir.

3. Araştırmada ulaşılan diğer bir tema, Doğa ve Çevre Unsurları Olarak Âşık Veysel teması olmuştur. Bu tema altında "Gök Cisimleri Olarak Âşık Veysel", "Doğa Unsurları Olarak Âşık Veysel", "Su Unsurları Olarak Âşık Veysel", "Çiçek ve Bitki Unsurları Olarak Âşık Veysel" kategorilerinde 32 farklı metafor üretilmiş ve bu metaforlar arasında en sık tekrar edenler arasında "Çınar Ağacı, Toprak, Su, Güneş, Yıldız, Ağaç" öne çıkmıştır. Bu sonuçlardan yola çıkılarak öğretmen adaylarının Âşık Veysel’e yaklaşımlarının şiirleri ve türküleri yönünde olduğunu göstermektedir. Âşık Veysel, doğayı ve unsurlarını şiirlerine ustalıklı işleyen bir ozandır. Âşık Veysel’in bilinen şiirlerinden birisi olan “Kara Toprak”, bu tema altında üretilen metaforlardan biri ve gerekçelerin dayanaklarından biridir. Şairin “Dost dost diye nicesine sarıldım, benim sadık yârim kara topraktır.” dizeleri onun doğaya ve çevreye olan ilgisinin göstergesidir. Ayrıca öğretmen adaylarının Âşık Veysel’i “çınar ağacı” olarak betimlemeleri, onun hala Türk halkı tarafından sevilen ve benimsenen bir ozan olduğunu ve eserlerinin Türk Halk Edebiyatı’nda kökleştirmesinin vurgusu olarak da değerlendirilebilir.

4. Araştırmada ulaşılan diğer bir tema Sanat ve İfade Unsurları Olarak Âşık Veysel teması olmuştur. Bu tema altında "Sanat unsuru Olarak Âşık Veysel", "Sanatçı Olarak Âşık Veysel" ve “Duygu Unsurları Olarak Âşık Veysel” kategorilerinde toplam 46 farklı metafor tespit edilmiştir. En sık tekrar eden metaforlar arasında "Anadolu, Ağaç ve Bağlama Telleri" öne çıkmaktadır. Bu sonuçlar öğretmen adaylarının Âşık Veysel’in şair ve ozan yönünü dikkate aldıkları ve onu sanatıyla hatırladıkları şeklinde değerlendirilebilir. Öğretmen adayları Âşık Veysel’i ve şairliğini betimlerken “kuyum ustası, orkestra şefi, dokuma ustası” gibi metaforlarla ne kadar usta bir şair olduğunu vurgulamışlardır. Ayrıca “Anadolu, Vatan, Ayna, Gökyüzü” gibi metaforlarla onun sanatının geniş coğrafyalara ulaştığı, Veysel’in vatansever ve Anadolu insanlığı vurgulanırken, şiirlerinin birlik ve bütünlük temsilleri olarak algılandığı yargısına ulaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının “saz, bağlama, bağlama telleri” metaforları ile Âşık Veysel’in türkülerini dinledikleri ve duygusal olarak ondan etkilendikleri anlaşılmaktadır. Âşık geleneğinin de bir parçası olduğu Türk Halk Müziği’nde Âşık Veysel, kendine özgü tarzı ve sadeliğiyle tanınan ve sevilen bir âşiktir (Coşkun Elçi, 2009). İşlediği konular yönüyle Veysel’in “dert, tabiat, vatan-millet ve birlik şairi” olduğu da söylenebilir (Kaya, 2009). Öğretmen adaylarıncâ aşk gibi duygu unsurlarıyla tasvir edilen Âşık Veysel’in bu unsurları da kendi şiirlerinde sıklıkla kullandığı Kurtoğlu (2017) tarafından gerçekleştirilen çalışmada ifade edilmiştir.

5. Araştırmada ulaşılan diğer bir tema Bilgi ve Öğrenme Unsurları Olarak Âşık Veysel teması olmuştur. Bu tema altında ise "Bilge Bir İnsan Olarak Âşık Veysel" ve "Bilgi Kaynağı Olarak Âşık Veysel" kategorilerinde toplam 19 farklı metafor ortaya çıkmış ve bu kategoride en sık tekrar eden metaforlar arasında "Ayna, Kitap, Işık" öne çıkmıştır. Bu sonuçlara göre, öğretmen adaylarının Âşık Veysel’i bilge, eserlerini ise bilgi kaynağı olarak değerlendirdikleri anlaşılmaktadır. Turhan ve Kova (2012) Âşık Veysel’in bilime ve bilene değer verme, kâmil insan olma, ilim sahiplerine değer verme, kendini gerçekleştirme ve çalışkanlık değerlerine eserlerinde yer

verdiğini tespit etmiştir. Buna göre, Âşık Veysel'in ve eserlerinin öğretmen adayları tarafından doğru algılandığı şeklinde bir yargıya ulaşmak mümkündür. Âşık Veysel, bilgelik ve bilge tipi kavramları bağlamında, içinde yaşanan dünyanın hakikati ile insanı birleştirme misyonunu üstlenen bir şahsiyet olarak değerlendirilebilir. Özellikle cumhuriyetin ilanından sonraki toplumsal ve kültürel yeniden inşa sürecinde, geleneksel sembol değerleri, düşünce kodlamalarını ve kendi sanatsal formunu, sazının tınısıyla meydana getirerek toplumuna sunması, Âşık Veysel'i kültürel bağlamda bir bilge olarak tanımlamaya olanak sağlar (Arslan, 2023).

6. Son olarak, Değerli Varlıklar ve Semboller Olarak Âşık Veysel teması altında "Değerli Bir Varlık Olarak Âşık Veysel" kategorisi ortaya çıkmıştır. Bu kategoride öğretmen adaylarının "Zümrüt işlemeli gümüş yüzük, Kömür, İnci, Mücevher, Antika eşya" metaforları ürettikleri görülmüştür. Âşık Veysel, yaşadığı dönemde de icrasıyla ve şiirleriyle gelenek temsilcisi ve insan hazinesi olarak kıymet gören, eserleriyle varlığını devam ettiren bir âşıktır (Arioğlu ve Aydoğdu Atasoy, 2023). Bu sonuç, öğretmen adaylarının ürettikleri metaforlarla Âşık Veysel'i Türk halkının ve edebiyatının değerli bir simgesi olarak gördükleri, onun eserlerine kıymet verdikleri şeklinde yorumlanabilirken özünde Veysel'in "Dostlar Beni Hatırlasın" temennisini yerine getirdiklerinin de açık göstergesi olarak değerlendirilebilir.

7. Araştırma sonuçlarının ardından genel bir değerlendirme yapıldığında, öğretmen adaylarının düşüncelerinin temelde iki önemli unsura dayandığını açıkça göstermektedir. İlk olarak, Âşık Veysel'in yaşamı ve karakteri üzerinden yoğun bir odaklanma görülmektedir. Onun zorlu yaşam mücadelesi, engellerle dolu geçmişi ve buna rağmen içsel gücüyle baş etme çabası, öğretmen adaylarının dikkatini çekmiş ve derin izler bırakmıştır. İkinci olarak, Âşık Veysel'in şiirleri ve türkülerinin halk arasında yarattığı etki ve onun 'halk ozanı/şairi' kimliği, öğretmen adaylarının bakış açısında önemli bir yer tutmaktadır. Âşık Veysel'in eserlerinin içerdiği derinlik ve anlam çeşitliliği, öğretmen adaylarının üzerinde büyük bir etki bırakmıştır. Onun eserlerinde işlenen konular, insanın doğaya, çevreye ve topluma olan duyarlılığını artırırken, aynı zamanda milli ve manevi değerlere olan bağlılığın önemini vurgulamaktadır. Âşık Veysel'in eserlerindeki bilgelik ve incelik, öğretmen adaylarının öğrenme sürecinde derin düşüncelere yol açmış ve onlara ilham vermiştir. Âşık Veysel'in yaşam mücadelesi, sanatı ve mirasının, öğretmen adaylarının Türk edebiyatına ve kültürüne olan bağlılığını pekiştirdiği ve onlara önemli bir örnek teşkil ettiği söylenebilir.

Kaynakça | References

- Arioğlu, İ. E. ve Aydoğdu-Atasoy, Ö. (2023). Somut olmayan kültürel miras bağlamında yaşa(ma)yan insan hazinesi olarak Âşık Veysel. *Küllüye, [Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. Yılı Özel Sayısı]*, 22-35.
- Arslan, M. M. ve Bayrakçı, M. (2006). Metaforik düşünme ve öğrenme yaklaşımının eğitim-öğretim açısından incelenmesi. *Millî Eğitim*, 35(171), 100-108.
- Arslan, M. (2023). Gelenek ve gelecek arasında bir köprü: Âşık Veysel. *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi, Âşık Veysel Hatırasına Gelenek ve Edebiyat Özel Sayısı*, 7 - 108.
- Batur, Z. ve Özcan, H. Z. (2019). Ortaokul öğrencilerinin Dede Korkut algıları: Metaforlar. *Dede Korkut Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 8(19), 83-99.
- Çifci, M. (2015). Bir grup üniversite öğrencisinin Mevlâna'yı tanıma düzeyleri ve Mevlâna hakkındaki görüşleri. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, 73, 203-220.
- Coşkun Elçi, A. (2013). Yetiştirdiği ortam ve yetiştiren unsurlar ışığında müzik yönü ile Âşık Veysel. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, 51, 189-209.

- Çelikten, L. ve Doğan, S. (2022). Üniversite öğrencilerinin Mehmet Âkif Ersoy ve İstiklâl Marşı ile ilgili kompozisyonlarının incelenmesi: Yıldız Teknik Üniversitesi örneği. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 12(Özel Sayı), 41-52.
- Doğan, S. ve Çelikten, L. (2022). Millî ve kültürel bir değer olarak Süleyman Çelebi, Vesîletü'n-Necât ve mevlit geleneği: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 62(2), 605-620.
- Kara, İ. ve Tokmak, A. (2023). Doğal ve kültürel mirasın öğretiminde sosyal bilgiler dersinin yeri ve önemi. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, İhtisaslaşma Özel Sayısı, 177-199.
- Kaya, D. (2009) *Âşık Veysel*. Ankara: Akçağ Yayınları
- Kılcan, B., Akbaba, B. ve Gülbudak, B. (2017). Altıncı ve yedinci sınıf öğrencilerinin Hoca Ahmed Yesevî algıları. *Journal of History Culture and Art Research*, 6(2), 549-564.
- Kurtoğlu, F. S. (2017). Âşık Veysel'in şiirlerini değerler eğitimi açısından okumak. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, (83), 101-123.
- Lakoff, G. ve Johnson, M. (2005). *Metaforlar Hayat, Anlam ve Dil*. (Çev: G. Y. Demir). İstanbul: Paradigma Yayınları.
- Özcan, H. Z. ve Batur, Z. (2023). Ortaokul öğrencilerinin Köroğlu algısı: Metaforik bir analiz. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(38), 274-297.
- Özlem, D. (2000). *Kültür bilimleri ve kültür felsefesi*. İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- Öztaşkın, Ö. B. (2012). Öğretim programları ve ders kitaplarında Hacı Bektaş Velî ve Bektaşilik. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, 61, 245-262.
- Saban, A. (2009). Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281-326.
- Turhan, M. ve Kova, Ö. (2016). Değerler eğitimi açısından Türk halk müziği ve halk ozanları: Neşet Ertaş, Âşık Mahsuni Şerif, Âşık Veysel ve Özyay Gönülüm bağlamında bir inceleme. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, (6), 117-128.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, N. (2017). Hacı Bektaş Veli, Mevlana ve Yunus Emre'nin yaşayan değerleri: Toplumun bilge insanları üzerine nitel bir analiz. *Milli Eğitim Dergisi*, 46(215), 5-25.